

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . . . 4 frt.
 negyed évre . 2 frt.
 Előfizetheti a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében,
Traub B. és társánál, Böhm M.
 könyvkötőnél.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petit sor
 1-szer . . . . . 6 kr
 2-szer . . . . . 5 kr
 3-szor . . . . . 4 kr
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
 Nyilttérben egy sor . . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szardán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca-

Pécs, 1883. aug. 21.

(F. M.) Egy fővárosi lap nem rég ismételen foglalkozott a baresi híd megnyitásával s egyrésztől Beksics Gusztáv, másrésztől Roboz István rámutattak e híd nagy fontosságára, mint a melynek megnyitása és fennállása nagyratörő remények szép zálogául tekintendő. E remények a törvényhozásunk által 1868-ban gyámolatlanul, mondhatni botorul megtagadott, eldobott három magyar vármegyének. Szerémnek, Verőczenek és Pozsegának társadalmi uton lendő visszahódítása körül forognak. Beksics tanulságos cikkében a kedvező statisztikai adatokra, a slavoniai magyar-német elemnek valóban örvendetes arányban történő szaporodására, Roboz, megyéjét dícsőítő sorai-ban, Somogy hazafiasságára és jó magyarságára hivatkozik, e tényezőktől várva jövőben a visszahódítás óriási munkáját.

Anélkül, hogy Somogy megyét gáncsolni akarnánk, ki kell jelentenünk, hogy Roboz dícsőítései inkább Somogy vármegyének, mint az igazságnak hizelegnek. Ki kell jelentenünk, hogy a visszahódítás, a magyarság terjesztésének kérdésében az ország Somogymegyétől mind eddig csak várhat, neki mit sem köszönhet. E határszéli megyének vannak németjei, bosnyákjai, tótjai, horvátjai, kik leginkább különálló egészet képező fal-

vakban laknak. Ezek nem csak, hogy nem magyarosodnak, hanem fájdalom! ők olvasztják be a magyart. Közöttük, különösen a horvátok között igen számos Huszár, Kis, Kovács, Kőműves stb. magyar nevűt találhatunk, kiknek egykori nemzetiségét csak a név és — esetleg — a szláv-tól elütő arczkifejezés mutatja: nyelvök, viseletök egészen horvát.

Kétségen kívül itt mulasztás történt! Mulasztott a megye, mulasztott a katolikus egyház és tanítói kar*, mulasztott végre, még pedig leginkább, a kormány! A horvát falvak papjai dús jövedelmű parochiájokban megfedkedeznek a nagy nemzeti ügyről, melynek pedig legbuzgóbb szolgáinak kellene lenniök, és tétlenségben töltik éveiket. A tanítók, nyomorult fizetésök következtében anyagi gondjaik utván futva, vagy könnyelműségből elhanyagolják a kezeikre bízott nemzeti kincset, s a kormány eltűri, vagy tán nem is tudja, hogy a gondjai alatt levő alapítványi birtokokon notorius szláv papok basáskodnak, kik az egyes, ritkán, de hál' Istennek mégis találkozó áldozatra kész hazafiak igyekezetét tervszerűen és következetesen meggátolják.

Fájdalommal valljuk be, hogy e kép

*) A reformátusok mind tősgyökeres magyarok. F. M.

nem csak Somogyvármegyére illik. Fájdalommal valljuk be, hogy e kérdésben, egész a legujabb időkig, a magyar faj kicsinye és nagyja egyaránt vétkes volt és legnagyobb részt még most is vétkes! Nem csak, hogy nem iparkodtunk nemzetiségünk terjesztésén, hanem szinte a hihetlenséggel határos könnyüévüréssel, mondhatni lelketlenséggel néztük és hagytuk úgy is csekély számú véreink enyészését. Sáros megye eltöfosodott, Hunyad megye eloláhosodott, Bácska, Bánát szerb és német kézbe jutott, a szerémi, verőczei, pozsegai magyarokat a horvátoknak, Magyarország eskütt ellenségeinek dobtuk zsákmanyl s a mi fő, Moldvában, Bukovinában, Oláhországban több százezernyi magyart engedünk. . . . De nem engedünk, nem engedhetünk tovább nyomorogni!

A nemzet belátja, be kell neki látnia, hogy reá nézve minden egyes magyar megbecsülhetetlen drága kincs, mely folytonos gondozást igényel. A nemzet belátja, be kell neki látnia, hogy jövőben egy magyarnak elfajzását, elkorcsosulását, tóttá, oláhhá, vagy horvátvá választását sem szabad megengednie! De hogy e folytonos s a nemzetre nézve megszegyenítő elkorcsosulás meggátoltassék, kelleg általános nagy nemzeti mozgalom! Kell, hogy e mozgalomnak minden magyar részese legyen! Kell, hogy minden egyes magyar vállvetve

A „Pécs” tárczája.

Itthon.

(Pécs, 1883. aug. 18.)

Oh ezek itt még a régi házak,
 Oh ezek itt még a régi fák,
 De már levette a régi mázat,
 S mintha levelük hullajtának . . .

S ki tudja, hányadik a levél már
 S hányszor ujtalt a falak? . . .
 A szivre, és lombra hervadás vár —
 A föld felett s az ég alatt.

Csupán a temető a régi —
 De nem . . . az is megnőtt talán,
 Sűrűbbek lesznek a keresztek
 Fejemen és mohos falán . . .

S kiket már odabenn nem találók,
 Azokkal itt kinn találkozom,
 Egy látogatást teszek nálok
 S elüldögélek a sirokon.

Én kérdezek, de ők nem felelek.
 „Itt vagy, öreg? itt vagy tehát?
 Te ifju, te lányka, te szőke gyermek
 Már szemetek se nyíl, se lát? . . .”

S mindenre csak egy a hideg válasz:
 „Meghalt ekkor — és ez napon.”
 Hideg betűkkel írva áll az
 S e némaság nekem fáj nagyon . . .

Pedig még lett voln' annyi, annyi
 Kérdezn' s mondani valóm . . .
 Nem volt szép így magamra hagyni
 Ilyen hamar . . . ily gyászt hozón! . . .

Ilyen hamar? . . . ki tudja? . . . száll a
 Futó idő galambja, már
 Fehér tollal hullatja, s már ma
 Tőle hajunk is hora vál . . .

Fejünk fehérül . . . ifju szívünk
 Mindennap zordabb, feketébb . . .
 Vajjon a föld, amelyen élünk,
 Vagy hajunk fehérül meg elébb? . . .

VÁRADI ANTAL.

A kányaföldi Kerechényiek a XVI. században.

(Folytatás.)

1566. elején a pozsonyi országgyűlésen volt. A Szolimánál időző Wys és Hosszútótól ide érkezett az üzenet, Szolimán nagy készülődéseiről. Ehez Kerechényi még hozzá tette, mit saját kémei híreszteltek,

hogy Petraf, a második basa, (Szolimán nővéreinek fia) egyenesen Gyula ellen készül. Sürgette tehát a segédelmet. László kémei igazat mondtak. A nyár meghozta Petrafot. Szeptember 1-én Gyula elesett. Ostroma és bukása Istvánffy XXIII. könyvéből eléggé ismeretes. Kerechényi László fogva vitetett Belgrádba, hol elég alkalma volt megbánni a török iránti hiszékenységet. Az örvényben vergődő kétségbeesésével kapaszkodott a megmaradt utolsó szálba: a szabadulás reményébe. Nagy ígéretekkel igyekezett órét rávenni, hogy a Szelintül hazatérőben Belgrádon pihenő Hosszútóival beszélhessen, de sikertelenül. Irt tehát neki, melyben elmondja Gyulán kiállott szenvedéseit, mennyi ideig várta hasztalanul a segítséget, az ostromot 70 napig állotta ki, s a hódoláshoz mint fordult végső kétségbeesésében. Nagyon kéri barátait, járjanak közbe érte a királynál, mert könnyű szerivel kiszabadíthatják, ha akarják. Ő szivesen aláveti magát a legszigorubb inquisitiónak, mondja ezt meg Maximiliának.

A kiszabadítás jó irányban is látszott megindulni. A bécsi udvarban mindent elkövetett érte Harrach Lénárt austriai főúr (kinek leányát Kristóf, Lászlónak fia volt nőül levendő) s tervben volt, hogy a Leythaponthban fogva őrizett fehérvári bég adassék érte cserébe. De csakhamar megváltozott a jó hangulat, midőn egy Gyuláról mene-

összes erejéből nemzetiségének megóvására és terjesztésére törekedjék! E mozgalomnak kezdeményezője, vezetője és győzelemre jutatója — meggyőződésünk szerint — csak is a megye lehet!

Értsék meg a megyék, értse meg különösen Somogy megye győngye szavunkat s vegye azt tőlünk szívesen. Tekintve határszéli helyzetét, hazafias, tősgyökeres magyar népet, alig van megye, mely ez ügyben nemzetének nagyobb szolgálatot tehetne, mint éppen Somogy. A Dráva partján jusson eszébe, hogy egykor, nem is oly nagyon rég, a szűkebb értelemben vett Magyarország határfolyója a Száva volt. Jusson eszébe, hogy nincs magyar, ki sirva ne tekintene a Dráván elterülő síkra. Jusson eszébe, hogy Szerém, Verőce, Pozsega Magyarország földéből való föld, népéből való nép. S ha mindezek eszébe jutnak, lehetetlen, hogy magasztos tette ne buzduljon.

Kövesse Somogy megye Sáros példáját! Emelje magasra s vigye győzelemre a nemzeti zászlót!

Horvátország álma.

Csak nem régen azt olvastuk, hogy egy horvát publicista, ki mint ilyen, olvasó közönsége előtt nagy tekintéllyel bír, és kinek szavai politikai ellenfelei előtt is nyomatékos súlylyal bírnak — horvát közönségéhez és valószínűleg a Néva partján lakó sláv testvéreihöz intézett szózatában egy olyan horvát államot mint történeti lehetőséget irt le, melynek központját, természetesen Zágrábnál, a mostani Horvátország, és alkatrészeit Magyarország déli megyéinek nagy részén kívül Bosznia, Hercegovina, Dalmátia, Albánia és még más szomszédos emporiumai a sláv kultúrának képeznék. — Ezen nagy horvát állam felruháztatván, a királyság czimével, mint az európai nemzetközi jog megkívánta függetlenség auctoritásával, hivatva volna teljesíteni azon missiót, mely Európa déli slávjai előtt áll és a melynek teljesítése a művelt Európa tovább haladásának egyik tényezője gyanánt tekintendő. — Alig lehet elképzelni, hogy lehet ennyi képtelenséget egyszerre a

világnak bocsátani, és hogy lehet mint komoly tárgyat — és mint történeti lehetőséget szőnyegre felvetni azt, a mi ezredéves államoknak törekvéseivel, czéljaival, eszméivel, európai tekintélyü hatalmával homlok-egyenest ellenkezik, — a minek keresztül-vitele is csak akkor hozhatnátnék sőt, ha Európa jelenlegi constellatiója alapján felforgatnátnék. Magyarország és Ausztria államok megsemmisítettének, mikor rommá tétetnék azon vár, melyet európai civilizációnak neveznek és egyszerűen nem léteznék Európában más tekintély, mint a kozák korabása. — Hogy van az mégis, hogy ilyen kivihetetlen tervek kovácsolásával foglalkozik a horvát közvélemény, a mely éppen oly jól tudja és éppen oly jól ismeri a terv utáiban álló akadályokat, mint mi és mint mindenki, aki az európai államalkotó tényezőket figyelemmel kíséri? Azt hisszük nem esalodunk, ha ezen egy nagy Horvátország létesítésére vonatkozó álomszerű tervet azon orosz conceptiók egyikének nevezük, melyek gombamódra keletkeznek és szaporodnak mindenkor, valahányszor az orosz diplomácia egy cultur fojtó vállalatot törí fejét. Ki ne emlékeznék Ignatievnek — az igaz mondas ismert ellenségének — a Balkán-félszigetre vonatkozó és orosz, szerb lapok által világnak bocsátott hason eljárására, mielőtt az orosz-török háború kiütött volna? Ugylátszik tehát, hogy ismét egy orosz vállalat van készülöben. A vállalat első actiója — az izgatás — kétségtelenül már megindítottat. Bulgáriában az orosz intézkedik, Battenberg egy tehetetlen bábfejedelem; — az ott lévő orosz tábornokok mindent megtesznek, hogy azon csekély nemi törekvés is, melynek czélja az orosz befolyásnak gyengítése volna, végleg elfojtassék; a nagy Bulgária eszméje folytonos tápot nyer. Montenegro a Balkánt teljesen orosz értelemben reformálni törekvő Oroszország szolgálatában áll. — Rumániában is ugylátszik újra kedvező fogadtatásra talált az orosz rubel. Orosz-Lengyelország egy óriási táborra alakították át, — orosz újságok nyíltan izgatnak háborúra, sőt sürgetik a német és ezzel együtt magyar-osztrák államok elleni háború megindítását. Ily körülmények között nem is esuda, ha a nagyszabású sláv mozgalomban — a horvát, — a slávok talán legműveltebb, de egyáltalán legravaszabb fajja is vagy vállalatról, vagy missióról álmodozik és ennek keretében, ha már az egész Magyarországot nem, ugy legalább annak déli megyéit is belevonni

törekszik, — félvén saját lelkiismeretének ítéletétől, ha pl. Zala, Somogy, Baranya, Bácska stb. megyéknek a világhódító horvát cultura jótéteményeiben való részesítésére az ismeretes önzetlen jóakaratot nem nyilvánítaná. Csak nyugodtabban jó horvát testvérek. Szent István birtalomban, éppen úgy, mint a Habsburgok örökös tartományainak állami tekintélye, és még hozzá a barátságos nagy Németország még teljes épségben fennállanak. E három állam fejedelme éppen e napokban baráti kézszerítással pescélték meg azon szövetséget, melyet népeik évekkel ezelőtt a béke érdekében és azon lelketlen politikai kalandok — minők Néva partjánol gazdagon kiundulnak és melyek egyikét a Nagy Horvátország megvalósítása is képezné — megtörése czéljából egy szívvel lélekkel megkötötték, — és ezt jövőre névze is fentartani, ápolni és állandóvá tenni óhajtják. Ezen három állam szövetségében rejő hatalmas békegát elég erős lesz nemcsak arra névze, hogy Horvátországot, mely jelen alakjában sem képes mindennapi kenyérét megkeresni, — álomszerű ábrándjaiból józan észre térítse, — de egyuttal a slávok vagy protectorainak embertelen politikája hullámit is megtörje. — Ha német és magyar-osztrák államok népeinek bizonyos elemei között fönforgó dissonantia nem is tagadható el, ezen államoknak az európai béke-állandósítást képező hivatására névze semminemű befolyást nem gyakorolhat, — mert e dissonantia olyan elemek között forog fenn, melyek, mint nem államalkotók, az európai békeczél magasztos fontosságával szemben eltörpülő csekélységnek tekintendők. — Azon elemek, melyek ott a Schulyereint, nálunk az antisemitismust kovásolják, mint társadalom bontó tényezők, előbb utóbb a józan ész és a fentarthatatlanul haladó társadalom dictatumainak sulya által megfognak semmisített; — de addig is mig e dissonantia, mint fekély a társadalom testén létezik, nem képes a német és magyar-osztrák államokból álló békekövettség organismusát annyira inficiálni, hogy ezt a sláv áramlattal szembeni ellenállásra képtelenné tegye. — A nagy Horvátországról szóló álom mégis kettőre figyelmeztet bennünket: először, hogy Magyar- és a jelen Horvátország közötti közjogi viszony alapos correctiót igényel, a mely pedig abból álljon, hogy azon természetellenes állapot, mely szerint Horvátország állami terheinek egy tetemes részét évenként Magyarország saját vagyonából

kült német tiszt Lászlórol árulást, gyávaságot s más egyéb roszt híresztelt. Mig ekép az udvar habozott, László Belgrádon kivégeztetett. Istvánffy állítása szerint megfojtattott, Bethlen szerint megmérgeztetett. Forgách és Bizarrus pedig még kegyetlenebb dolgokat beszélnek. Szélimhez a fogoly ellen keserves panaszok érkeztek nagy kegyetlenkedéseiről az elfogott törökök ellen. Szélim az esdekéseknek engedve, a panaszlónak adta volna át Lászlót, hogy rajta borsujukat töltsék. Ezek öt szegekkel kivert hordba zárva, egy magaslatról a Dunába zudították.

László felől kortársainak véleménye nagyon eltérő. Ferdinánd király, Nádasdy Tamás, Zrínyi Miklós, Tahí Ferencz és Svendi öt mint derék vitézt szerették és pártfogolták, mig Istvánffy öt gyávanak és árulóknak bélyegzi. Verancsics 1566. okt. 14-én Mihály testvéréhez irt panaszos leveleiben Gyula esetét „deditio turpissima”-nak mondja, okt. 8-án azt Isten büntetésének jellemzi, melyet a lászló gonoszága hívott ki. Révai Péter, Zrínyi Miklós ellenkezőjének tekint, „qui tantum meruit malae famae, quantum Zríni laudis egregio facto gloriae bonae consecravit.” (II. 747.)

László arcára, természetére és eszére egyaránt mozgékony és ingadozó embernek mondatik. Megjelenése és megtartása büszke, tündöklő és nagyravágyó. Egyéniségének

főjellemonvása a nagy önzés, mely mindent maga czélja szerint mérlegelve, sem magasabb eszméknek nem hódolt, sem a czél eszközeiben válogatás nem volt. A gazdaságot nagyravágyásának nélkülözhetlen eszköze gyanánt tekintve, annak gyűjésében egész a fukarságig ment s katonáitól még a szükségést is megvonta. Zordon kedélye, melyet második telessége, az ifjú Tersánczky Klára iránti szerelme igyekezett enyhíteni, hajlandóvá tette öt rokonaival szemben a szívtelességre, idegenek iránt a zsarnokkodásra, az ellenség felett pedig a kínzásra és kegyetlenségre. Törvényes ura iránt hű volt, de utolsó szükségben János Zsigmondék közbenjárását is kapkodva kereste. Portyázó lovas csapat vezérnek kitünő volt. Vakmerősége által az ellent zavarba hozni, huzárossan bevágni, s a szenvedély tüzeiben vészről, halálról megfélekedezni tudott, de az ostromlott vezérnek erényei benne hiányosak voltak. Előre látva, minden kis és nagy körülményt megfontolni és kiszámítani, lépésről lépésre közeledő lassu, de biztos vezetellelnek kitartani, előre megfontolt tervet halálig következetesen előrevinni — nem volt képes. Kevesebb önzés és több idealizmus öt Zrínyi mellé, a halhatatlanok közé emeli vala. Halála után javai a mily gyorsan gyűltek, oly hirtelen szétzüllöttek. Fia, Kristóf, kit a király dapiferorum magisternek nevezett ki, nagy szükségbe jut,

terhet kölesönöket vesz, s atyja után alig négy évre ifjúsága virágjában nőtelenül, szegényen hal el.

Kerechényi András szintén fegyverrel szolgálta hazáját. Okmány-kivonatok öt kapitánynak mondják, de Babócsán, Pölösken, vagy Körmenten parancsnokoskodott-e? nem tudom megmondani.

1559-ben még mindig folyt a perpatvar Mihály bátyjával, s ugyanez évben végrendelekzik is.

1560-ban kir. adományul nyerte Szent-Miklóst, de ellenmondás miatt birtokba nem léphetett. Nem több szeresene várt reá Budafalván, hol Márton Bálint és Györgynek, továbbá Tharnak András és Péternek birtokait kérte fel; Zalapatakán pedig Macskási Lőrincz és Macskási más néven Sánta Gergely birtokait. Mindenütt ellenmondással találkozott, de a pert még alig indithatta meg, midőn 1561. vagy 2-ben meghalt.

1563-ban özvegye Ilvölgyi Katalin már elhalt férje végrendeletét védi a bíróság előtt, s annak hitelességére Magyar Andrást megsekketteti. Gyermekei maradtak: János, Ferencz, Pál, István, Endre, Mihály és Katalin.

Mihály 1562-ig viselte a vicepalatinusi méltóságot. 1563-ban Mérei Mihály lett utódja. Ezentul tisztán családi ügyeinek él.

1563-ban megfélekedve András öcsésével folytatott egyenetlenkedéseiről, annak

fedez, — megszüntetessék, — meg vagyunk győződve, hogy ez a horvát államférfiakat azon egészséges öntudatra fogja hozni, miszerint a jelen Horvátország állami igényeinek lelkiismeretes teljesítése is sokkal nagyobb gonddal és teherrel van összekötve, hogy sem kedvük és akaratuk volna, még nagyobb terhekkel és megfejthetlen feladatokkal járó nagy Horvátországról álmodni. — A második figyelemzetés különösen a drávénti magyar megyéknek szól, — a melynek tartalma az, hogy jussanak tudatára annak — miszerint a Dráva mentén — Horvátország aspirációival szemben a magyarosodás szempontjából igen nagy és nemes feladatok előtt állanak, és hogy ezen feladatok akár közigazgatási, akár társadalmi uton való teljesítésével a haza ügyeinek igen nagy szolgálatot tennének. — Az álmom nem valóság és bizonyára jog sem, de a magyarságnak magyar földön való terjesztése, — és sok helyütt megmentése bizonyára szép és fontos kötelesség.

E cikkünk már meg volt írva, midőn hírek érkeztek Zágrábról, melyek az egész magyar közvéleményt a legnagyobb izgatottságban tartják. A zágrábi pénzügyigazgatóság épületén kifüggesztve volt magyar és horvát állami czimereket azon okból, mert azok a horvát mellett magyar nyelvű felirással is el voltak látva, az utcai tömeg letépte és összetörte. Ezen botrányos kihágás, mely nem egyéb, mint eredménye a már hosszabb idő óta folytatott magyarellenes igazgatásoknak, melyektől a horvát hatóságok is az uralkodó nemzeti párt sem áll távol, csak maga a túlzott aspirációkkal telt horvátságnak válik kárára, amennyiben leplezetlenül feltársa a mostani horvát állapotok tarthatatlanságát, Magyarországot oly magatartásra kényszeríti, mely a magyar állameszmé méltóságának és érdekeinek az eddiginél megfelelőbb leendő magyar kormány, támogatva az e tekintetben pártkülönbséget nem ismerő magyar közélet összes tényezői által, elég erővel, és szilárdsággal bír Horvátországot a törvény és a jogos aspirációk korlátai közé vissza utasítani. A letéptetett czimereket hatóságilag visszahelyeztetnek, a csészelék megfigyelésében erélytelen tisztviselő elbocsátatnak, a kihágók megfenyítetnek, Horvátország pedig valószínűleg kényszerítve leendő cenzurát kevésbé ábrándos politikai ösvényeken haladni.

özvegység támogatja, s elcseseri a török háborúgatásnak kitett bebesi jobágy telkét a maga nyugodtabb fekvésű barláhidai birtokával Zala-megyében. Ez időtájjban eshetett első felsége: Polányi Katalin halála, ki után Mihály másodsorú is megnősült és elvette özv. Boesky Györgyné, született Hettyey Sárát. Mikor történtek ezek, adatok hiánya miatt megmondani nem tudom, mert Mihályról 10 évig hallgat a sor.

1574-ben kölesönizlet közben futólag találkozunk vele, de 1576-ban újra beszélnek az okmányok, mert ekkor Mihályt nagy sor érte. Ő épen Slavonában volt s kányaföldi várát embereire bízta. Ezek azonban bizonyos kelevényes betegségben, mely akkor ragályszerűen uralkodott, megbetegedének. Felhasználta ezt két kányavári török fogoly, s a vár ajtaját hirtelen bezárták, s a bent maradtakat, kit legyilkoltak, kit elzártak, a várat pedig szerencsésen hatalmukba kerítették. A porkoláb épen a kapu előtt kint volt, s kint szorult, a helyett pedig, hogy az őrséget tisztéhez képest gyámolította volna, gyáván elszaladt, s meg sem állt a közeli szőlőhegyekig, hol épen lindvai Bánffy László emberei bort dézsmáltak. Ezekhez futott tehat s rémulten kért tőlük segítséget. Ezek azonnal abbahagyták a dézsmálást és felabajgatva a szőlőbéli jobágyokat, Kányaföldre mentek, s a várat csakhamar visszafoglalták. Eddig mind meg-

H i r e k .

Ő Felsége születésnapját, mint mindig, úgy az idén is fényesen ünnepelték. A püspök őnméltósága által mondott misén az összes hatóságok fejei, valamint a törzs- és főtisztek megjelentek. A miséhez azonkívül zenekarral és zászlóval egy cs. kir. és egy honvéd század is kivonult, melyek a három disztüzet szabályosan leadták. A mise végzetével jelenlevő Szi v ő tábornok előtt a századok elléptettek, ki ezeknek magatartása felett megelégedést nyilvánítták. Az összes nyilvános- és középületek lobogó diszt öltöttek. Délben a megyés püspöknél diszbed volt, melyhez a hivatali főnökök s a katonaság képviselői hivatalosak voltak, s mely alatt a katonazenekar szolgáltatta a zenét. Ő felségére mondott toast után a zenekar a néphymnut intónálta. A tisztikar banquetteje a sátor-táborban volt, hol az összes tisztikar megjelent s az Ő Felségére mondott toastot háromszor „Hoch” és „éljen” kiáltással állva hallgatta meg, mialatt a tüzéség a szabályszerű 24 gyaloglövést tette. Ő Felsége születésnapját megelőző este zenés takarodó volt s a katonazenekar minden parancsnoknak serenadet adott. Reggel 5 órákor zenés ébresztővel járta be a katonaság városunk fő utcáit, hirdelve, hogy Ő Felsége az nap lépett 54. évébe.

Szent István első magyar király, alkotmányunk megalapítójának névünnepepét hétfőn ülte meg városunk. A középületek s intézetek fellobogóztattak s d. e. 9 órákor a megyés püspök fényes misét mondott szent István szentté avatásának 8 százados évfordulóján. A solemnis istentisztelet alatt az összes hatóságok képviselői jelen voltak, egy nagy számú törzs- és főtiszt a hadserreg és honvédség köréből. A mise alatt a templom előtt zenekarral és zászlóval felállított félzászlóalj honvéd három disztüzet adott le, a mise után pedig a félzászlóalj elléptetett a jelen volt tisztek előtt. Az összes templomokban isteni tiszteletek tartottak.

Halálozás. Dr. Spitzer Károly, városunkban közszeretnek örvendő fiatal jogtudor, hosszas betegség után, hétfőn délután 5 órákor elhunyt. A boldogult gyógyíthatatlan tüdőgümőkórban szenvedett s hasztalan keresett javulást a külföld hírneves klimatikus gyógyhelyein. Elhunytá őszinte részvételt keltett nagy számú barátai körében s e részvétel legyen a gyászoló család

voltak jó egyetértésben, de mikor már a közös bajon tul voltak, Bánffy emberei elszedték a kulcsokat a Kerechényai embereitől, s a várat át nem adták, hanem abba behelyezkedtek. Hasztalan küldözött Mihály a messze Bolondócz várába, hol akkor Bánffy László tartózkodott, ez sem a vár, sem a két török fogoly visszaadásáról tudni nem akart, míg a véletlen szerencse kedvezését derekasan föl nem használta.

Mert bizonyos igaz, hogy, bár Mihály a vár elcsesztet ragályos betegséggel mentgeti, mégis gondatlanság és gyávaság juttatta azt török kézre. A két török fogoly mindenestre oly esekély erő, hogy egy csak valamennyire rendben tartott várórség is könnyedén elbánhatott volna azzal, amint ezt Bánffy emberei meg is mutatták. Ha ehhez hozzávesszük, hogy Kanizsa, Élesd Baboeca török kézen voltak: Kányaföldre, bár magában véve jelentéktelen, de a fenforgott körülmények között egy határvárnak fontosságával bírt. A törvény pedig szigorú elővigyázatot parancsol.

Az 1556: 46. t.-cz. rendeli, hogy azokat, kik valamely gondviselésük alatt levő erősséget földadnak, vagy elhagynak, bárki is bárhol elfogassa, a király pedig kegyelem nélkül megbüntesse. Hogy pedig senki magát erőtelenséggel ne mentgethesse, az 1559: 29. elrendeli, hogy az elégtelenül fölszerelt várak leromboltassanak, nehogy

vigazsa. Temetése városunk közönségének s — a boldogult szolgálaton kívüli honv. hadnagy lévén — a tisztikar tömeges jelenléte mellett tegnap d. u. 5 órákor volt. Béke hamvaira!

Helyreigazítás. A m. k. 8-ik honv. huszárezredtől vettük a következő értesítést: „A „Pécs” című lap f. é. 66. számában „Takonykór” cím alatt megjelent hírre nézve megjegyeztetik, hogy nem 14, hanem összesen 7 db. ló irtatott ki. A kór eredetét illetőleg téves azon állítás, hogy az nem ismertett fel, mert a megejtett boncolás eredményeül az állatorvos jegyzőkönyve szerint az illető betegség „tüdőgümőkór” — melyben a ló kezelte, — felismertett, mint melyben a ló elhullott. Midőn e helyreigazítást készségeül közöljük, egyszersmind a hír eredetére megjegyezzük, hogy az egy szakértő egyentől jött, s így azt valószínűnek, hihetőnek találjuk. Tévedésünket szívesen átlátjuk.

Közügyülés. Pécs sz. kir. város törvényhatósága tegnap délelőtt tartotta évnegyedes rendes közgyűlését Aidinger János polgármester, kir. tanácsos elnöke alatt. A közgyűlés lapunk zártakor folyván le, tudósításunkat jövő számunkban adjuk.

Tüz. Máriakémenen e hó 15-én tűz támadt, de Schade kereskedő által annak idején eloltatott.

Az iskolai év kezdetén. A siklósi községi polgári iskola I—IV osztályába a beiratások felvételi és javító vizsgálatok f. é. augusztus 30. 31. és szeptember 1. napjain eszközöltetnek. A polgári iskola első osztályába oly növendékek vétetnek fel, akik az elemi népiskola negyedik osztályát sikerrel elvégezték. A latin és francia nyelvek rendkívüli tantárgyakul előadatnak, és így a polgári iskolából a gmnásium vagy realiskola megfelelő osztályába való átlépés felvételi vizsgálat alapján megtörténhetik. Az igazgatóság.

Leptott lovak vannak letartóztatva Gráz András nyomjai lakosnál. Két szürke, az egyiknek hátsó jobb lába fehér, különben egyé nikküliek. A tulajok — kiktől azok f. hó 9-én elvették — ugyanakkor megugrottak. Magát igazolni, és a járlatok elő mutatni tudó tulajdonos nevezetnél jelentkezhet.

Az erdőszeti állomviszsgák október hó 29-én s következő napjain fognak megtartatni Budapesten, a Köztelken d. e. 9 órákor. Az erdőfői szakvizsgák ugyancsak október 19-én vizsgák kezdetüket Budapesten,

erősség kezébe jutva, ez ott magát meg erősíthesse. Az 1566: 15 és 16. kötelességévé teszi azoknak, kiknek tulajdon határvárai vannak, hogy azokat tulajdon jobárgyaikkal láttassák el, s belőlök állandó lovas és gyalog népet tartsanak. Az 1569: 21. az ez ellen vétéket szigoruan büntetni rendeli.

Egyszóval Mihály ur éktelen szorultságba jutott, s méltán várhatta magára a szigorú büntetést. Hozzá még az a kellemetlen körülmény, hogy a vele szomszédos Bánffyval a kor szokása szerint örökös hazamegye főispánja volt hivatva, hogy Mihálylyal a törvény szigorát éreztesse, kinek Mihálylyal ugy is elég leszámolni-válója volt.

Bánffy ki is használta helyzete előnyeit s egy okmányt állítottat ki Mihálylyal, melyben ez lemond mindennemű igényeiről azon károk megtérítésére nézve, melyeket neki Bánffy emberei okoztak, nem fogja se Bánffy, se örököseit semminemű büntetéssel, bírsággal üldözni; azon perét, melyet Bánffy ellen bizonyos perdeföldi rétek, cserjések és földek elfoglalása miatt indított, leteszi; megemmisit mindennemű pert, melyet akár ő maga, akár testvérei valaha Bánffy ellen indítottak, mindennemű peres iratot visszavon és érvénytelennek nyilvánít, végül kötelezi magát, hogy ha ő felsége őt a vár gondatlan elvesztése miatt

Pozsonyban, Besztercebányán, Kassán, Máramarosszigeten, Kolozsvárt, Temesvárt és Zomborban, mindenütt a megyeházán.

Elő mise. Nagyasszony napján tartotta Hosszu-hetényben primiciáját Rozmancs Károly mohácsi felelkönyvvezető fia: Rozmancs Timotheus kegyesrendi áldozár és váci gymnáziumi tanár, melyen igen díszes közönség — többi között Pécs város polgármestere Aidinger János mint rokon — vett részt.

A vadak jogos szerzését bizonyító igazolványok bélyegmentessége. Az 1883. XX. t. cz. 38. §. tudvaleg az azt a rendelkezést is magában foglalja, hogy ha valamely vidéken az orvvadászatot s a vadaknak tilalmi időben való lövését igen gyakoriakká válnék, a belügyminiszter indokolt javaslat folytán elrendelheti, hogy azon vidéken, valamint azokban is, ahol az orozva lött vad eladatni szokott, a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása a vad jogos szerzését bizonyító igazolvány előmutatása mellett történjen. — Miután ezen igazolványok bélyegköteles avagy bélyegmentes volta iránt kétség merült fel, a m. kir. pénzügyminiszter kimondotta, hogy ezen igazolványok, tekintettel arra, hogy azoknak kötelező használata törvény alapján az orvvadászat, illetőleg a tilalmi időben való vadászat megelőzése és a hatósági ellenőrzésnek e részben a könnyítése céljából rendelkezett el, addig, míg e részben használatnak, az illetéki díjgyezék 79. tételének C) pontja értelmében bélyegmentesen állíthatók ki.

(Assicurazioni Generali) Az „Egyetértés” igen melegen tartott köszönet nyilatkozást közöl Liptó Szt Miklós és Verbécz községektől, a gyors és pontos kifizetést illetőleg melyet az Assicurazioni Generali a Julius hó 13-án ezen községekben történt felette nagy tüzkárok után teljesített. Mint értesülünk százakra rüg a leégett házak és más épületek száma, melyek ingóságokkal együtt nevezett intézetnél biztosítva voltak és daczára azon roppant munkának, melyet az ily tömeges kár felvétele okoz, néhány nappal a borzasztó tüzvéz után az Assicurazioni Generali által a károk felvétele, melyek összesen 182,000 frtba lettek megállapítva, befejeztettek és a helyszínen azonnal ki is fizetettek. Ezen eljárás leginkább igazolja, mily óriási előnyököt nyújt a közönségnek az ily jelentékeny intézetnél való biztosítás.

kérdőre vonná, tartozik a bíróság előtt személyesen megjelenni, s ha a felség úgy kíváná, a várat neki azonnal átadni.

Nagyon bántotta ez az állapot Mihályt s midőn pár hónap minden baj nélkül elmúlt, nagyon megbánta engedékenységét. Azon ürügy alatt tehát, hogy Rizván nevű török foglyát még mindig nem adták vissza (a másikat a vár visszavételénél Bánffy emberei úgy helybenhagyták, hogy nemsokára meghalt) korábbi levelét ugyancsak a vasvári káptalan előtt visszavonta és semmisenk nyilatkozta.

1677-ben második feleségével együtt átvészelt azon drágaságokat, arany, ezüst és ruhaneműeket, melyeket özvegy Bocskayné a zarkaházi porkoláb lukafalvi Zarka Lajos, és felesége Margit asszonyra bízott volt, mint hűséges kezekre.

1578-ban özvegye Hassági Imréné és leányai ellen bizonyos birtokok elidegenítése miatt tiltakozik.

1580-ban sógornője, özvegy Kerechényi Andrásné, Illevölgyi Katalin és ennek veje: Gersei Pethő Pál ellen tiltakozik, nehogy ezeknek kányaföldi birtoklásából valaki azt következtesse, hogy Kányafölde nem kizárólag fiági birtok.

1581-ben már szűk körülmények között találjuk Mihályt, birtokainak egy részét zálogba veti. 1588-ban már nem volt életben.

Beküldött A „Pester medic. Presse” írja: a legközségesebb köhögés veszedelmessé válhatik, tehát tanácsos a legkisebb s legjelentetlenebb hurutnál egy kellemes szert használni, mely az emésztést nem akadályozza, az Egger-fele mellpastillák e célra kitűnőnek bizonyultak amennyiben a köhögési ingeret eltávolítják előidézik a nyálka vetést és nem idéznek gyomorsavat. Egy eredeti doboz 25 kr., 50 kr.

Gyomorbaj ellen Egger fia gyógyszerkurgyárosnak sikerült kellemes ízű pastillákat készíteni mely emésztés hiány, görvél, halványaság, ismétlődő főfájás, veseköbetegek ellen igen meglepő jó hatással bírnak. Egy eredeti doboz utasítással együtt 30 kr. városunkban raktáron következő gyógyszerész uraknál Kunz Nándor, Kovács N. Sipőcz és Irgalmas szerzet gyógytárban. 291

4. Itéljetei magatok!

Mily gyakran vonakodunk valamely gyógyszer megvételétől, a melyet pedig mindenki magasztal. És ugyan miért van e tartózkodás? Egyszerűen csak azért, mert nem akarunk haszontalan kiadást tenni, bármely csekély legyen is az De itéljetei magatok, hogy egy 70 krnyi csekély kiadást lehetett volna-e jobbra fordítani, mint a következő esetben.

„Miután 12 évig székrekedésben s az ezzel járó fájdalmakban szenvedtem és sehol segítséget nem találtam, pedig fürdőket is használtam, egészségem helyreállítását egyedül Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseinak köszönöm. Azok használata óta a legjobb egészségem van, mit ezennel bizonyítok. — Kelt jún. 12-én, az eisenborfi üvegútban Weissensulz mellett, Csehországban. Bairle M. főüvegfüvő mester.”

A labdacsook valódiságára nézve ügyelni kell, hogy a doboz czimlapja Brandt Richárd aláírásával s a fehér kereszttel vörös mezőben el legyen látva.

Levelezés.

Mária-kéménd, 1883. aug. 16.

T. Szerkesztő ur!

Tegnap Mária-kéménden bucsu volt. Vigan volt minden ház, mert szokás nálunk, hogy a kevésbé vagyonos polgárok a nagyobb gazdáknál élvezik a bucsuval járó megvendégtetést.

Élénken szolt a verlik egész serege, melyek házról házra, kis boldog gyermekek kísértek, kacsoik egy-egy lovaskatoná-

Kerechényi Mátyás mi sorsra jutott Gyulán, ott volt-e a veszedelemkor, s megmenekült, avagy talán még előbb hagyta el Lászlót, nem tudhatni. 1572-ben még életben volt és elázlogosítja Bagod, Hagyáros és Csatáron fekvő birtokait 200 frtért Darabos Jánosnak. Ezentul megszűnik felőle minden tudósítás.

Kerechényi Jánosról csak annyit tudunk, hogy László felhívása daczára örökösét elfogadni vonakodott, s midőn László mindenéről végrendekezett, 1566-ban Zemenyei Mátyás diák által a kapornaki convent előtt a végrendelet ellen tiltakozott. Kerechényi Lajosról semmi említés, valószínűleg még ifjúkorában meghalt.

Ez volt a Kerechényi-család egy nemzedékének sorsa. Utódaik még sokáig vitézkedtek, mint különféle várak kapitányai.

De rossz gazdálkodás, örökös és kacscs perpatvarokodás szép birtokaikat lassankint felemészítette.

Kányafölde elpusztult, a vár összeomlott, s elfelejtetett. 1753-ban már bírói nyomozás folyik aziránt, hogy Kányaföldét mért nevezik Kányavárnak is, mikor ott nincs vár, csak néhány dűledék.

A hajdan híres család ivadékaik még maig is élnek.

Kosztány Ignác.

val, babával, trombitával, — másutt nagyobb legények boros üvegekkel követtek, nagyot kurjantva, mely élénken vegyült a közelben szülő zene harsogásába.

Végre estefél minden lecsendesült, a gyermekek mind téherbe öltöztek, fejükön zöld koszorúval és a szülők önelégülten kísérték őket a kötő iskola udvarára, hol lélelesen fellállított színpad várt rájuk. A néző közönség is gyülekezett s a pénztárnál csücsülő egyik Pauli kisasszony örömtől sugárzó arca legott elárulta, miszerint nagyon meg van elégedve fáradságuk sikerével anyagi tekintetben. Míg másik csoport közönség fenhangon dicsérte a hölgyek szorgalmát, melyet kifejtettek a növendékek képzése körül, viszont ők is sztoznak a két szorgalmas testvér örömeiben.

Végre fölemelkedik a függöny, és elragadólag áll 42 leányka tiszta fehérbe öltözve, a színpadon félkörben, hol énekeltek, hol egy-egy lányka a nagyobbakból elő lépett, bátran, tisztán és érthetően szavalt, melynek végénél éltette a királyt s a függöny legerdült.

Pár percz mulva, midőn a függöny ismét felemelkedett, mély csend állt be a nézőknél s mindenki figyelt, a szereplők pedig, daczára annak, hogy csaknem valamennyien legelőször működtek közre színpadon, igen nyugodtan játszottak, különösen Kerner Juliska k. a igen jól adta a naivat s fivére a kövér pékmester szerepét, de a vánkos mely ez utóbbit kövérré tette, egyszerű — a közönség nagy tetszésére kicsüszott, — no ez nem baj!

Az előadás 11 óra után ért véget s az utána jelzett füzérke elmaradt, mert a kevéssé gyakorlott zene egyáltalán senkit sem elégitett ki. Azért a férfi közönség közül néhányan reggelig mulattak, no mert hát bucsu anélkül meg nem esik!

Közgazdaság.

(Folyt.)

A gabonakereskedelmi viszonyokat illetőleg, sajnálatlalt kell kijelentenünk, hogy azok ez idő szerint nem kedvezők. A gabonakereskedelem e kamara területén nagyon szétforgácsolt, nincs határozott iránya s maguk a kereskedők a kivitel piaczok szerzése tekintetében folytonos s felette költséges kísérletezésekre vannak kényszerítve. Eszaknyugot-e vagy dél-nyugot? ez a kérdés, mely kereskedőinket váltig foglalkoztatja s melynek megoldása oly nehéz.

E kamara területe, különösen annak gőczpontja: Bares, már földrajzi fekvésénél fogva is, Fiumén át az utóbbi irányra való gravitálásra van utalva. Azonban annyi akadálylalt kell itt a gabonakereskedelemnek küzdeni, hogy ez irányban számbavehető eredmény — ha kellő orvoslás mielőbb nem nyújtatik — nem várható.

A kimutatás, mely Fiume mult évi gabonaforgalmáról közzétetett, csak azt bizonyítja, hogy hasonló áldozatokkal, erőfeszítéssel az északnyugati irányban tiszszere eredmény lett volna elérhető; mert daczára az illető vasutak részéről történt csekélyebb engedményeknek, mégis aránytalan nagyobb gabonaszállítványok vevén utjokat Bécs, Teschen, Laube és Kufstein Wörglin át az északnyugati területre, mint Fiumén át dél-nyugati felé.

Kereskedőinkben nagyon meg van a készség, a magas kormányt abbéli törekvésben támogatni, hogy a fiemei kikötő jelentősége emeltessék s mégis — e vidékről legalább — főképp gabonaneműekben, nem nagy forgalomnak örvend Fiume.

Miért marad azon halvány és sikértartalom nélküli búza, mely a pécsi kamara területén természetik és a mely Franciaországban némi kedveltségnek örvend, még akkor is a zsákutezában s úgyszólván verenyképtelen, ha, mint a mult évben aratás után, egy kivitelí áramlat az ilyféle bizázt

más vidékekről Fiumébe irányítani kezdé; egy másik áramlat pedig az aczélos piros síkergazdag buzát Magyarországon minden részéből az ellenkező versenyzőn Svajcz és Délnémetországba bőven elhordá?

Hóni és külföldi viszonyokban rejlenek ennek okai s minthogy az elsőknél tovább kell időznünk, tehát mindenek előtt a külföldi viszonyokat fogjuk fejtegetésünk tárgyává tenni.

A pécsi kamara területén termő lágy minőségű, sárgás búza a legjobban felel meg a franciai, elszász-lotharingiai, hollandi és egy részben a délnémetországi igényeknek és malom-berendezéseknek, még pedig jobban, mint bármely más fajta búza. Ezen fogyasztók nem nézik annyira a búza belső tartalmát, mint inkább a búza egyenlőségére vannak tekintettel. És ezen igényeket leginkább csak az orosz és amerikai gabona elégíti ki.

Az amerikaiak azon helyzetben vannak, hogy évről évre egy világszerte ismert miuta (Tybe) szerint pl. read winter I. II. stb. oszt. minden búzamennyiséget bármely határidőre eladhatnak és szállíthatnak.

Aztán az amerikai búza ment minden vegyítéktől, ment az üszögsementől és üszöghegyes minőségűektől, folyton egyenlő magánysúlyal adatik el s nagyobb mennyiségekben is csekély árhullámzás mellett vásárolható.

Az amerikaiak sokkal előbb, sem mint természetük tényleg az európai piacokra hozzák, már az úgynevezett visible supplies (látható állományok) és aratási statistikájuk alapján szállítási és eladási ajánlatokkal árasztják el Európát, melyek ellenében a mi ajánlataink későbbi határidőkre, az előbb említett előnyök hiányában sikertelenek maradnak. Fő baja gabnakereskedelmünknek már az is, hogy képtelenek vagyunk pl. csak 1000 m. m. egyöntetű, egyfajtájú búzát szállíthatni, a mely tisztaságot és kifogásolhatatlanságot illetőleg az amerikaiával versenyt kiálthatná. Továbbá nem vállalhatunk magunkra semmiféle nagyobb szállítási kötelezettséget már azért sem, mert általában utaink megbízhatatlan volta, szállító avagy közlekedési vállalatunk lanyha eljárása minden határidőszámitást kétesé tesz.

E mellett nagyon is érezhetőn utunkat állja még az amerikaiak után iskolázott és a műveleteiben nagyszerű orosz verseny, noha ezt gabonánk tisztaságában felülmuljuk, amennyiben az orosz búza (de csak az olcsóbb minőségűben) több földszemet, kövecsét s apró konkolyt tartalmaz, mint a mi búzáink. De mind a mellett ez olcsó fajták üszköt, hagymát, bükkönyt, és több e-félét nem tartalmaznak, melyek a mi búzáinkban nagyon sokszor találhatók. Ellenben a szintén világszerte ismert fajták u. m. Ghirka, Odessa, Marianopoli, Toganrog, Sebasztopol nevéik a sikértartalmat és magánysúlyt illetőleg felülmulják a közönséges magyar búzát.

(Folyt. köv.)

Az építészeti szabályrendelet tervezete.

(Folyt.)

Az épületek színezése.

A város területén az épületek utca homlokzatait zsemsértő színekkel bemázolni tilos.

Az I. és II. építési kerületben az utcái falakat fehérre bemészelné tilos.

Bolt kapuzatok és kirakati szekrények.

Bolt kapuzatok és a falra függesztendő kirakati szekrények az utca szabályozási vonalon kívül legfeljebb 25 cm. mélységben csakis hatósági engedély mellett alkalmazhatók.

Ezen épület részek engedélyezésénél is az utca szélessége és forgalma irányadó.

A járdára helyezendő kirakati szekrények alkalmazása tilos.

Nyílások a járdán.

A járdán nyílások, avagy ablakok csak is hatósági engedély mellett építhetők a következő feltételek alatt:

a) A nyílás, avagy ablak felső nyílásán a járdával egy színvonalban erős rovátkolt vasrácszat, alsó nyílásán pedig homályosra közörült üveg ablak alkalmazandó.

b) Minden egyes nyílásért az illető ház mindenkor tulajdonosa által hatóságilag megállapítandó és 2 frttól 5 frtig terjedő évi díj fizetendő.

c) A b) pont szerint megállapítandó és évenként fizetendő díj, ugy azon kötelezettség, hogy az épített nyílások hatósági meghagyásra a tulajdonos költségén azonnal megszüntetendők és a járda az illető ház mindenkor tulajdonosa költségén előbbi állapotban helyre állítandó, épített költségén tikönyvileg biztosítandó.

Földszinti utcái ajtók, ablakok ponyvák és vihar tetők.

Boltajtók és földszinti ablakok az I. építési kerületben csak befelé nyíthatók lehetnek; — egyéb építési kerületben kifelé nyíló bolt ajtók is alkalmazhatók, kifelé nyíló ablakok azonban a II. építési kerületben csak az esetben, ha azok a járdától számítva legalább is 2-50 m. magasak.

A bejárati ajtóknak és kapuknak mindenütt befelé kell nyílniok; — de oly épületeken, melyek időnkint tömegesen látogatottak, élet biztonsági szempontból megfelelő számú kifelé nyíló ajtók alkalmazása is elrendelhető.

Vihartetők, ereszkék és ponyvák csak az esetben alkalmazhatók, ha a járdánál legalább 2-5 méterrel magasabbak.

Az erkélyek.

Az utca vonalon csak nyílt erkélyt szabad építeni, a járda kövezet felett legalább 3 méter magasságban.

Az erkélyek a szomszédos telektől legalább 2 m. távolságban és legfeljebb 1.30 m. kiugrással építendők.

Az ipar vállalatok és gyárak építésénél követendő külön rendszabályokról.

Egészségtelen bűzös ipar üzemek, avagy gyárak építése.

a közegészségre ártalmas következő iparüzemek, avagy gyárak építése u. m.:

— Gyűszergyárak, (melyek működése az egészségre ártalmas hulladékokat szolgáltatnak oly természetű hatányokat fejt ki);
— gázkészítő és gáztartó intézetek, olajgyárak;

— ásvány olaj finomítók;
— kátrány készítő;
— koakszgyárak (amennyiben másutt állítatnak fel, mint a hol az anyak termeltek);
— koromégetők;

— nyers-fémek előállítására szolgáló telepek, (ásvány pörkölő kemenczék, fémöntődéek amennyiben az olvasztás nem tegelekben történik);
— hármormivek;

— az egészségre ártalmas hatányokat szolgáltató vegyészeti tárgyak, s jelesül: a kén, kénsav, szén-sulfid, chlormész és phosphorgyárak, valamint az ólom, cink, barium, arzén, antimónium és higany vegyületek előállítására szolgáló gyárak;

— gyors fehérítők;
— fűnaisz főzdek;
— keményítő és keményítőszörp-gyárak, (a mennyiben csirizt is gyártanak);

— paraffin, kátrányos por, va, béthur, házfedő papír és nemez előállítására szolgáló gyárak;

— vérlug, enyv- és szappan főzdek;
— csontégetők, csontszáritók, csontzúzó, csontfőzdek és csontfehérítők;

— állati szőr előkészítésére szánt telepek; fagygyú olvasztók, gyertyaöntők, (kivéve a kész stearinból való gyertyaöntést);
— vágóhidak, (ide nem érve a hentes üzletek sertésvágó helyeit, addig, míg ezek számára is külön közvágóhid állítatik fel);
— timár-műhelyek és bőrgyárak, (a mennyiben nyers állati bőrök előkészítésével foglalkoznak, ide nem érve tehát a bőrkészítő és fehérítimár üzleteket);

— trágya gyárak;
— döngnyűző helyek, végre a len — és kenderáztató telepek — az I. és II. építési kerületben — nem engedélyezhetők; — a város egyéb területén ugy a fentebbi, valamint az 1872. évi VIII. tcz. 8. §-ában sorolt egyéb iparüzemek építése, avagy berendezése csakis az iparhatósági engedély kiadása után engedélyeztetnek a közegészségi és közbiztonsági szabályok betartásával.
(Folyt. köv.)

A harkányi fürdővendégek névsora

Vittenberg Miklós magánzó Villány, Schulman Borbála csaplárno Pécs, Stern Betti Pécs, Fodor Mihály illeték szabási hivatalnok Zombor, Kovacsics ellenőr Valpó, Gábor István magánzó Nemecke, Kristof Éva kömüves Pécs, özv.; Böhm Nina és leánya Pécs, Stelezer Gertrud és ápolónő Kerynya, Kern Anna magánzó Kerynya, Horvát Éva magánzó Iharos-Berény, Lengyel Antalón és nővere S. István, Kindl Jakabn földmívelőn Vaskut, Benákovic Katalin jegyzőn Valpó, Möglic Ignác molnár Kataly, Brükner Katalin pintérnő és leánya Eszék, Dusanek Mari csaplárno Eszék, Cvetkovic István család Pécs, Pakseoz András Balazs, Balatonyi Jánosn bányászno Pécs, Szapanos Therezia gazdatiszno Darocz, Speier Margit és nővere Hidas, Dufner Krisztina Kerynaj, Havel György Mais, Fortmauer József kömüves Bezdek, Köbli Juliána földmívelőn Bezdek, Schneider György anya Vasas, Emmert Péter és neje Somberg, Guttman József magánzó Csábor, Reinhard Elisabet és nővere Batorszék, Eissenhut Juli kataszter hivatalnoknő és leánya Pécs, Potyandi György vasuti hivatalnok és neje Batorszék, Gyorgyevánsky György birtokos Zenta, Lokainer Margit varónő és leánya Eszék, Majer Eva és két leánya Batorszék, Rosenthal Verona könyvkereskedőnő és fia Mohács, Czirják Ignácno csaplárno Pécs, Gonczlik Jánosn és leánya Batorszék, Kovács Mátyás hivatalnok neje és 2 leánya Zombor, Wilhelm Borbála földmívelő Szálka, Faust Gertrud és leánya Kémend, Markovic Bakila hel. lelkes Szekeső, Eichinger Rosina Philipovácz, Kovács Mari özv. tanítónő Bicsérd, Spengler Katalin Kémend, Áit Mátyás polgár Porog, Mohl György polgár Mais, Hanstein Therezia polgárnő Monostor, Fischer Pál polgár Monostor, Radó Karolin jegyzőn Püspök Szt. Erzsébet, Hok Anna borbélynő és leánya Mohács, Löventhal Heinrich szatocs Baja, Majer József molnár Belvár, Rend Elisabet polgárnő Magy. Petérd, Kleinstok Miklón polgárnő Mais, Veisz Katalin Szt. Balázs, Veisz Farkas Pécs, Stefaics Ödön pap növendék Görögfal, Bartl Antal gyógyszerész Német-Palánka, König Anna polgárnő Kernai, Hopprath Elisabeth polgárnő Szivácz, Vollreiter Katalin polgárnő Szivácz, Vollreiter Krisztina polgárnő Szivácz, Keiser Ádám polgár Csávor, Szeredi Horváth István Bába, Ginder Therezia és fivére Kernai, Heideker Antal kereskedő Pécs, Bencze Ignác megyei csatlós Pécs, Velezer Katharin szabónő Zom-

bor. Róth Anna polgárnő Nagy-Mányok Kurtaker Anna polgárnő Mess, Vinkovics Antalné jegyzőné leánya és ápolónő Gyöngyös-Melék, Berger Józsa kereskedő és unoka Gyöngyös-Melék, Lill Prins ferenczrend áldozár Szigetvár, összesen 1435.

Dr. Heller, fűrdőorvos.

Budapesti értéktőzsde.

(Koritz Antal és társa, bank- és váltóház heti jelentése.)

Budapest, aug. 17.

Magyar hitelrészvény 300-on felül, ez a legtöbb tőzsdéjét pozitív eredménye és e szám egymagában véve többet mond sok magyarzatnál. Mert jelentő első sorban az irányzat gyökeres javulását, aztán az élénkebb tőzsdéi forgalmat és remélhetőleg a nagyon soká tartott holt évad végét. A mérlegkombinációk már a múlt héten tőzsdéiként szerepeltek az értékpiacon, de a lefolyt napokban határozottabb alakot öltöttek. A magyar hitelbank feléi mérlegének közzétételét e hétre várták és beavatottak részéről kiszivárgott, hogy e mérleg igen kedvező. S mivel a tőzsde így már eleve optimistikus feltételekben volt, a valóban kedvező mérleg tőzsdéi közzététele nem gyakorolt olyan hatást, mint remélték. De azért a hatás még sem maradt el. Az értékpapírok legtöbb fajtájánál áremelkedés állott be és hosszú idő után ismét mutatkozott az a jelenség, hogy a magyar hitelrészvény az osztrák hitelrészvény felé emelkedett. Egyébiránt a tőzsde a mérlegközzétételt csak jellek tekinti a nagyobbszámú mozgalomra. A tőzsdéi üzlet fejlődését akadályozó körülmények nagyobbszámú szűnőfolyban vannak s bizony remélik, hogy nemcsak a mérleg mégis csak megindul a conversió. A hitelrészvényekben említett mozgalmon kívül kedvező vélemény nyilvánult állampapírok iránt is, bár ezekben az áremelkedés nem volt valami jelentékeny. Vasuti részvények is javultak. A helyi értékek piaczná a forgalom nem öltött nagyobb mérvet. A hét zárta felé gyengült az irányzat mintán a monarchia több helyéről jelentett zavargások, kedvezőtlenül befolyásolták a tőzsdét. Hozzájárult ehez még azon körülmény is, hogy a magas árfolyamok nagymérvű realizációkra szolgáltattak alkalmat, a mi szintén nyomást gyakorolt az általános irányzatra.

A fontosabb papírok heti árváltozása kiténik az alanti táblázatból:

	aug. 10.	aug. 17.
Osztr. hitelrészvény	297.70	296.50
Magy.	297.25	298.25
4 %-os magy. aranyjár.	88.85	88.70
6 %-os " aranyjár.	119.75	119.75
5 %-os " papírjárdék	87.20	87.15
Osztr.-magy. államvasut	318.—	317.50
Magy. leszámít. bank	91.25	91.25
" díjsorajegy	117.75	114.—
Tiszai sorajegy	17.5.—	110.—
Cs. kir. arany	5.66	5.66
Napoleon'd'or	9.49	9.49
Váltó Londonra	119.70	119.80
" Párisra	47.35	47.30
" Berlinre	58.35	58.40

A szerkesztő üzenete.

F. J. Szederkény. Szives megemlékezésért fogadják köszönetemet. A kérdéses ügyről helyesen írja, hogy az „kényes természetű.” Az ilyen oktondiságokat legrosszabb nyilvánosság elé hozni. Ezáltal felabajgatna egy ügyet, mely nem nyilvános emlegetést, hanem agyonhallgatást érdemel. Akinek, mint ön írja, nincs kedve magát neveltségessé tenni, legjobban tesz, ha ilyen otrombaságokkal szemben, fensőbbesé tudatában — hallgat. A válasz ezen legmélőbb módjával szokott élni hasonló körülmények közt minden szilárd ember.

Közlekedés.

Vasuton.

a Mohács, Pécs és Budapest közti vasuton Mohácsról Pécs felé indul reggel 3 óra 23 p d. e. 10 óra — " d. u. 3 óra 15 "

Pécsről Mohácsra indul reggel 6 óra 22 " d. e. 11 óra 15 " este 10 óra 37 " Pécsről Budapestre indul délelőtt 11 óra 28 " este 7 óra 18 " Budapestről Pécsre indul reggel 8 óra 16 " este 7 óra 15 "

Személyhajók:

Budapestről Mohácsra naponta déli 12 órakor. Mohácsról Budapestre naponta d. e. 11 órakor.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. aug. 21-én.

	Pénzbeli árf.
1 Magyar aranyjárdék 6%	120 —
2 Magyar aranyjárdék 4%	88 80
3 Magyar papírjárdék 5%	87 20
4 Magyar vasuti kölcsön.	139 75
5 Magyar földterhermentesítési kötvény.	100 —
6 Temes-bánati " " "	99 25
7 Erdélyi " " "	99 —
8 Magyar szőlődezsma váltásági " " "	97 75
9 Magyar nyeremény sorsjegykölcsön	114 —
10 Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	110 50
11 Osztrák járadék papírban	78 70
12 " " ezüstben	79 50
13 " " aranyban	99 80
14 Osztrák-magyar bankrészvény.	838 —
15 Magyar hitelbank részvény.	296 50
16 Osztrák hitelintézet " " "	295 40
17 Cs. és kir. arany	5 65
18 20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9 50
19 Német birodalmi marka	58 35

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felölős szerkesztő: Bodó István.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfelnek külön lakcímmel is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Tőke befektetésre és gyümölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Ertesítést a kiadóhivatal ad.

Donatus kápolna közelében egy 10000. szőlő és prészház, igen kedvező feltételek mellett megvehető.

5 darab jókarban levő Portale nagyon olcsó áron eladó. Értekezhetni Pacher E. kereskedésében Széchenyi-tér Bazár.

5 hold és 1500 öl rét a "Tűskési" dűlőben eladó, bővebb felvilágosítást a kiadó hivatal ad.

4-6 gymnasiális osztályt végzett ifju gyógyszerész gyakornoknak elfogadtatik.

Egy fiatal tanító, ki jeles oklevelet bír, mint nevelő, vagy magántanító szerény feltételek mellett alkalmaztatni óhajt. 313.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, juttányos áron megvehető. Ertesítést a kiadóhivatal ad. 161

H I R D E T É S E K.

12266. szám. 1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvsnék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a pécsi takarékpénztár végrehajthatónak Borovác Istvánné Vég Mária és Papes Anna végrehajtást szenvedő elleni 280 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvsnék (a pécsi jbiróság) területén levő Pécs városban fekvő a pécsi 1461. szám tjkvben felvett 3132. hrsz. 919 régi 39 új 39/1 számú házra az árverést 1600 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi november hó 7-ik napján d. e. 10 órakor Pécsen a kir. törvsnék irattárában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 160 forintot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyamal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyiministeri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál eléleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. tszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1883. évi augusztus hó 7-én tartott üléséből.

Dr. Karay,

kir. törvénytészi jegyző.

KRONDORFI
Savanyu-Kút
„STEFANIA”
Koronaherczegnő forrás.
Trieszt 1882 arany érem.

Szénsavdus természetes alkalikus asztali víz, a legzó szervek, gyomor és hólyag bántalmait elen.
KAHL és TSA. kúttulajdonosok Krondorffban, (Carlsbad mellett.)
Főraktár Pécsen, FRANKFURTER ALBERT-nél.

Figyelemre méltó!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy építkezés miatt üzlet-helyiségemet ideiglenesen elhagynom kellett s üzletemet

Fő-utcza a városház épületében levő bolthelyiségbe (Hamerli J. ur keztyü-üzlete mellett) tettem át.

Ez utóbbi azonban oly szűk, hogy nagyárukészletemet abban el nem helyezhetem s így engedve a kényszerűségnek, árucikkeimet **tetemesen le szállított árak mellett kiárúsítom.**

Minél számosabb látogatásért esedez tisztelettel

Kepes Kálmán.

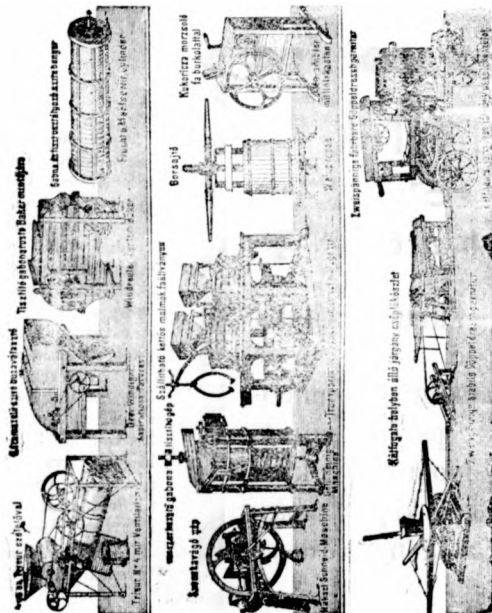
Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítettek.

219

Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár a Margithid közelében, ajánlják szolid szerkezetű s javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára: Jargány-ésplégek, Szeleli-rösták, Kukortiza-mor-zsolók, Szecskavágók, Borsajtók,

Különlegességek malmok számára: Duplamalmok, Malom trieurbonger, Gabona-osz-talyozó hengerek, Koptatógépek, Dara-választógépek, Tararók, Detacherok

Malom-alketreszek: Transmissiók, Széjkerekek,

Rostalemezek: Cséplőgéprosták, Lészbenes-szíták, Koptató-lemezek, Ráspoly-lemezek stb.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

205

Tőkebefektetésül legmelegebben ajánlva, a pesti magy. kereskedelmi bank 5%-os z loglevelei.

Ezen záloglevelek, az azok fejében lekötve levő jelzálogokon kívül, leteljes ebben biztosítvák még: a befizetett részvénytőke, a tartalékalap és a társulat összes jelzálogos adóinak egyetemleges biztosító alapja által, úgy hogy ezen záloglevelek, kedvező kamatoztatás mellett a lehető legnagyobb biztonságot nyújtják és tőke elhelyezésre felette alkalmasak.

Ezen záloglevelek 100 frt, 500 frt, 1000 frt és 5000 frtos ezimletekben bármely összeg erejéig a hivatalos napi árfolyamon mindenkor kaphatók.

Schapringer J.

váltóüzletében Pécsset

MANDL ÁRMIN

férfi- és női fehérnemű, vászon és divatáru raktára,
Pécs

Irgalmasok utca 25-ik boltzám alatt.

Ajánlja legújabb árjegyzékét mindennemű férfi-, női- és gyermek- fehérnemű, úgyszintén mindennemű vásznak, karnavász, chiffon, és oxfordról, folyton jól felszerelt raktárral.

Férfi fehérneműek.

Férfi ingek chiffonból

másodrendű minőségűek, sima III-szoros mellel, álló, áthajló gallérral vagy annélkül 1 frt., ugyanez redőzött mellel 1.10, elsőrendű minőségűek álló, áthajló gallérral vagy annélkül 1.10, 1.50, 2.—, a legfinomabb Schroll-féle R. chiffonért kezeskedve 2.—, 2.50. Ugyanez a legfinomabb himzett mell betéttel 1.50, 2.— egész 2.50.

Színes férfi ingek.

Valódi francia Cretton vagy valódi angol Oxfordból álló vagy áthajtó gallérral 1. 1.20, 1.50, 1.80, 2.— legújabb divatu. Ugyanez két külön divat-gallérral 10 krral drágább.

Törekvésem oda lesz irányulva, hogy raktáram tökéletesítése által azon kellemes helyzetbe jussak, melyben minden kívánalmaknak eleget tehetek.

A vásznak valódiságáról, valamint a fehérneműek szilárd munkájáért kezeskedem.

Küldemények utánvét mellett minden irányban a legnagyobb lelkiismeretességgel, pontosan eszközöletnek.

Nem tetsző áruk, ha 8 nap múlva visszaküldetnek, készséggel eszerítetnek ki.

Ingek megrendelésénél csak a nyak bősége szükséges.

Férfi alsónadrágok.

Tartós pamut vászonból német 50, 70, 90, magyar 60, 80 kr. 1 frt. Valódi schlésiai ezérna vászonból német 70, 85 kr. 1 frt 5 kr. magyar 85, 1. 1 frt 20 kr. Valódi Creas vászonból német 1 frt, 1. 30, magyar 1. 10, 1. 40. Valódi rumburgi vászonból német 1.50, 1.80, 2.—, magyar 1.—, 1.60 1.80, 2.20. Franczi Croiseból német szabású 90 kr. francia szabású 1.20. Férfi téli nadrágok pamut vagy gyapjuból 80. 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 2.—, 2.50.

Férfi harisnyák.

Szövött vagy géppel kötött pamutból, fehér vagy színes tuczonként 1.50, 2.—, 2.50, 3., 3.50, 4.—, 5.—. Szövött vagy géppel kötött ezérnából, fehér vagy színes 4. 5. 6. 7 frt.

12199 sz.
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Aidinger János polgármester pécsi lakos végrehajthatónak Kincesi László és neje Komári Anna végrehajtást szenvedő elleni 60 frt 40 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécs városban fekvő a pécsi 4230. sz. tjkben felvett 2971 b/2 2972/23 hszsz. 56. számú házra az árverést 480 frtban ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi szeptember hó 20-ik napján d. e. 10 órakor a pécsi kir. törvényszék irattárában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 48 forintot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen 1883. évi június hó 15-ik napján, a pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnak.

Dr. Karay,
kir. törv. jegyző.

375

Beck Testvérek, kalaposok.

Raktárunk: városházi épület.

Gazdag választéku kalap és sapka készletöket a közeledő őszi idényre tisztelettel ajánlják oleszó ár és jó minőség mellett. A hazai ipar készítményei mellett külföldi finom kalapokból is bőven szolgálhatnak és képesek bármely szakmájukat illető igénynek megfelelni.

372.

„Hungaria nagy szálloda.“

I. rangú szálloda Budapesten.

A város legszebb helyén, a corso mellett kilátással a királyi várakra, a cs. kir. gőzhajózási társulat közelében

300 elegans

szalon szobával

1 frttól fölfelé.

Diszterem

bál és hangversenyekre.

„I. Magyar szálloda részvény társulat.“

Utánnymot nem díjaztatik.

374.

Hartmann F. igazgató.

A legnagyobb kényelemmel be-
rendezve

Telefon és távirda

összeköttetés,

meleg és hideg

Duna fürdők

minden időszakban a házban.

Finom étterem, francia és magyar konyhával. Pompás kávéház a legolvasottabb európai hírlapokkal.